

SVIESA

JORNAL LITUANO
„Šviesa-Luz“
Orgão de Comunidade
Litvana de SÃO JOSÉ
Relatoria ir Administracjij:
MATRIZ DE SANTO ANTO-
NIO DO PARY
Telefonas 2.6252.
Caixa Postal. 4.118.
Atsukomasis Redaktorius
Jesus Saborido Montanés

METAI V

SÃO PAULO, 1939 M., ABRIL - BALANDŽIO 1 D.

Nr. 13 (184)

ŠIA SAVAITĖ, GRIUVO:

Raišdami apie įvykius Klaipėdoje, mes pereitą savaitę esame pastebėję, kad atsakinga už tuos įvykius Lietuvos vyriausybė negalės jėga ir karo neto padėtis įvedimu krašte ilgiau išsilaikyti. Mes rašėme: «Vyriausybė neslepia, kad vidaus padėtis yra labai rimta. Nors, atiduodama Klaipėdą vokiečiams, dabartinė vyriausybė gal ir manė apsiginsianti opozicijos, kuri ten buvo susimetusi ir laisvai veikė, tačiau sunku tikėti, kad šios priemonės ne bepadėtų: padėtis yra per daug rimta, kad prievarta galima būtų toliau dabartinei vyriausybei laikytis...»

Daug kas mūsų žodžius laikė gal ir erezija, bet jiems atrodo, tai buvo logiška įvykių faktų išvada. Įvykiai Kaune mūsų spėjimą patvirtino.

Nors tautininkai, nuo 1926 metų pabaigos be pertraukos valdydami Lietuvą, darė viską, kad patrauktą paskui savo partijos programą tautą, tas jiems nevyko. O tuo tarpu subrendo partijoje ir valdžios aparate protekcionizmas, karjerizmas, politiniai, religiniai ir kitokie ištikrinimais bizniavimas, nes tas, kuris drįso turėti savą nuomonę ir ją viešai pareikšti, buvo ujamamas ir neretai be darbo ir duonos kasalo pališkamas. Aišku, šieki tautininkų partijos metodai negalėjo sukonsoliduoti tautos. Nors oficialiai buvo skelbiama, kad tauta yra vieninga, bet širdies gilumoje ne nuoširdūs tautininkai to tvirtinti nedrįso. Gi tom kitų partijų nuobiorom, tom politinio gyvenimo padugnėm, kurios sutekėjo į tautininkus asmenis iškalčiavimų vedamos, ne jie patys nesidžiaugė. Politinių partijų už draudimas buvo įrodymas, kad tautos vienybė tebėra labai tolimas idealas. Juk nekovojiama su bereikšmiu ir silpnu priešu tokiom radikalom priemonėm. Jei buvo uždraustos partijos, buvo bijojami jų itakos krašte.

Jei cenzūra, specialiais įstatymais ir poliicijos pagalba galima palaikyti neorganizuotoji visuomenė drausmė, tai krintingą tautai valaudą aiškiai pasirodo šių metodų silpnyje pusė. Juk tiesiog baus, kai piliečiai pasmerkiami nesirūpinti tais dalykais, kurie liečia visų bendros Tėvynės reikalus. Tragėdija tautai, kai jos likimo sprendimas atiduodamas į privilegijuotų saujėles rankas. Mes tai sakome, liūdna tiesą konstatuodami.

Kol gyvenimas ramus, dar pusė bėdos.

Bet, štai, ateina ultimatumai, atelna pavojai laisvei ar teritorijos daliai. Ne priešplakėliai egoistai, o tikrieji tautos sūnūs stovės ir mirs už gimtąjį Kraštą. Bet jie trokšta, kad ta Tėvynė visiems būtų mctina, visus lygiai traktuotų, nežiūrėdama uniformų nė nuopelnų tai ar anai partijai. Pavojų valandos visur ir visada sujungdavo į tikrąją vienybę tautų narlius. Rodos, tai įvyko ir Lietuvoje po Klaipėdos praradimo. Jei tai yra tiesa, viso pasaulio lietuviai pasveikintų šį faktą. Ypač ji sveikintų Brazilijos lietuviai, jau antri metai šaukia visą susipratusią Kolonijos visuomenę į bendrą darbą, į tikrą ir nuoširdžią Lietuvos sūnų vienybę.

Peržvelkime faktus.

Vos spėjo Lietuvos gyventojai atsipeikėti nuo staigaus ir visai nelaukto Hitlerio smūgio, kijo savaraiminga pasipiktinimo banga visame krašte. Didelis neramumas, pauzės j 1935 metų, iš-

siliejo ypač Suvalkijoje. Kadangi įvykiai Lietuvą ištiko esant valdžioje viena tautininkų partijai, ji ir buvo kaltinama dėl visų Lietuvos užsienių politikos nepasisekimų. Vidaus suirutė greičiausiai pradžiai nepriklausomybę. Tarp kitų demonstracijoms Kaune išėjo ir savanoriai. Tautos spaudimo vyriausybė neatlaikė ir antradienį pasitraukė. Kariuomenės vadas per radio pasakė įtūtą kalbą, kurioje pabrėžė, kad Lietuva reiškia vienybės — tikros, visų lietuvių patriotų ir nuoširdžios — stiprios kariuomenės, realios politikos ir moralinių bei medžiaginių jėgų ugdymo. Visus lietuvius patriotus kvietė į vieną vienybę bloką, vieną partiją, kad būtų išgelbėta Lietuva.

Respublikos Prezidentas naują kabinėtą sudaryti pavėdė generoliui stabo viršininkui generolui Jonui Cerniui. Jis tarėsi su visų grupių atstovais ir buvo sudaryta tokia vyriausybė:

Gen. Jonas Cernius — premjeras
K. Bizauskas — vice-premjeras
J. Urbšys — užsienių reikalų min.
Gen. J. Musteikis — kr. apsaugos „
Dr. L. Bistras — švietimo ministeris
Gen. J. Skučas — vidaus reik. „
Gen. A. Sutkus — finansų „
J. Tamošaitis — teisingumo „
J. Krikščiūnas — žemės ūkio „
J. Germanas — susisiekimo „

Kaip iš šio sąstato matyti, kabinetas yra pusiau militarinis, nes į jį įeina net keturi generolai. Kiti ministrai grupėms pasiskirstę taip: K. Bizauskas ir Dr. L. Bistras — krikščionių demokratų, J. Krikščiūnas ir J. Tamošaitis — valstiečių liaudininkų ir J. Germanas — voldemarininkų. Beyeik tikra, kad baigus Klaipėdos Kraštą perduoti vokiečiams, turės pasitraukti ir J. Urbšys. Pagal lenkų pranešimus iš Kauno, jo vietom numatyti prof. Volde-maras ar Dr. D. Zaunius. Tie patys lenkų šaltiniai iš Kauno nako turį žinių, jog, sudarius naują vyriausybę, pasitrauks dabartinis Respublikos Prezidentas A. Smetona. Seimas kol kas paliktas toks, koks buvęs. Dabartinės vyriausybės laukia visa eilė pagrindinių reformų krašto vidaus gyvenime, kaip konstitucijos klausimas, seimas, santykiai su partijomis, nauja vienybės partija ir t. t. Spėjama, kad visos kitos partijos Lietuvoje būsiandios uždraustos, jų tarpe ir tautininkų. Tada bent visi piliečiai būtų lygioje plotmėje.

Trečiadienį buvo susauktas seimas posėdis. Posėdis buvo labai trumpas. Min Urbšys pranešė apie savo kelionę

Berlynan ir pasirašytą Klaipėdos perdavimo Vokietijai sutartį. Po jo pranešimo seimo atstovas Putvyš prašė kitų savo kolegų balsuoti už šį susitarimą įvyko balsavimas, per kurį visi balsai paduoti už Klaipėdos krašto atidavimą Vokietijai. Tuo būdu Klaipėda militariškai ir teisiškai priklauso Vokietijai.

Dėl įvykių Klaipėdoje musiekis vokiečių laikraščiui «Deutsche Zeitung» dėjo straipsnį: «Klaipėdos klausimo išsprendimas». Kuriamė atvirai pasisako: «Valdančioji partija Lietuvoje turėjo gintis nuo opozicijos partijų — dešintiosios Voldemaro grupės, krikščionių demokratų ir valstiečių liaudininkų. Klaipėdos Krašte, priešingai kitai Lietuvos teritorijos daliai, pastaruojų metu buvo visišką spaudos ir žodžio laisvė. Ten ir buvo sudarytas aktyvistų sambūris iš visų opozicijos grupių žmonių. Tuo būdu Klaipėda tapo Lietuvos vien užsienių, bet taip pat ir vidaus politikos atžvilgiu tikras slogutis. Tai ir buvo svarbiausias lietuvių nusileidimo priežastys. Zinoma, viešajai Lietuvos opinijai šios priežastys yra nušviediamos visai kitaip...»

Tai atviras pačių vokiečių žodis. Tiesiog šiurpu darosi, pagalvojus, koki dalykai aukojami nepasotnamam valdžios troškimui ir partinės diktatūros Molechul. Mūsų pereitos savaitės spėjimą patys vokiečiai patvirtino.

Vokietija koncentruoja kariuomenę!

Lenkija, pamąčius, kad Vokietija jau pradėda rimtai grąsinti dėl Danco, stojo į demokratijų bloką prieš Vokietiją. Vokietija skubiai ėmė koncentruoti kariuomenę Lenkijos pasienyje. Kazin, ar tik nekils prie Lietuvos sienų naujas pasaulinis gaisras?

Italai sumobilizavo 250.000

Italai po Daladier kalbos paskelbė mobilizaciją. Mussolini, be to, pakartojo, kad Italija sieks savo reikavimų visom prilemonėm — jėgų reikes, tai ir ginklo. Mussolini pažymėjo, kad anapus Pirenejų (Ispanijoje) Italija turinti draugų, kurie puls Prancūziją iš pietų. Padėtis Europoje nepaprastai įtempta.

Palestinoj

Angiai puolė prie Samarijos arabų sukilėlių būrį. Puolinias buvo staigus ir jį parėmė netgi aviacija. Per susirėmimą užmuštas arabų nacionalistų vadas Abdul Rahim Haj Mohamad, o leitenantas Suleiman Abou Khleifah sužeistas ir paimtas nelaisvėn. Arabams teroristams tatau yra didelis smūgis.

Ar bus privaloma karo tarnyba Anglijoje?

Po pastarųjų Hitlerio žygijų, Anglija su Prancūzija rimtai susirūpino savo karinės jėgos didinimu, kadangi tik stipri armija šiandien gali garantuoti saugumą. Anglų ir prancūzų generolai štai dabar išvystė labai tamprų karių bendradarbiavimą. Prancūzai pareikalavo, kad Anglija pirmoj eilėj įsiveistų visuotinę privalomą karo tarnybą? Iš karto auglį tatau buvo prancūzų karininkams pažadėję, tačiau dabar aiškėja, kad iš to vargu kas išsėdės, kadangi viešojo anglų opinijai yra tam priešinga. Taip pat priešinas ir kad kurios kolonijos, kaip Kanada ir kitur. Tačiau be to prancūzų štabas neatsitinka su angliais bendradarbiauti, nes nemato jokios naudos sau. Vadinas, dėl anglų išpounejiimo ir egoizmo pasipriešinimas Hitleriui gali nueiti vėjais, ir jis gali pasidaryti dar drąsesnis, begrobdamas svetimas žemes.

Baigtas karas Ispanijoje

Šią savaitę galutinai baigėsi naujasis karas Ispanijoje besilyginu gen Franco laimėjimu. Jau anksčiau buvo vedamos derybos tarp Franco ir vyriausybinių, tačiau jos nedavė rezultatų, kadangi vyriausybiniškai norėjo išsuderėti tam tikras lengvatas. Tada nacionalistai derybas nutraukė ir puolė staigiu smūgiu Toledo fronte. Frontas buvo pralaužtas ir netrukus po to vyriausybinių kariaviai metė ginklus Madridas, Valencija ir kiti miestai iškelė baltas vėliavas. Tuo būdu buvo baigtas Ispanijos pilietinis karas, trukęs 32 mėnesiu ir nusisėjęs apie pusantro milijono užmuštų ir sužeistų.

DIDVYRIŠKA 500 ŽINU MIRTIS

Kinų spaudų praneša tokj šiurpų ir drauge didvyrišką nuotykią iš kinų — japonų karo. 500 kinų kareivių prisiriše prie diržų daug sprogstamosios medžiagos ir puolė japonų tankus. Krite po tankais susprogdindavo dinamitą. Tuo būdu keli japonų tankai buvo sunaikinti. Zuvo visi 500 kinų. Tai įvyko pereitą šeštadienį ties Nahaņ.

NAUJAS VOKIEČIU KREISERIS

Balandžio mėn. 1 d. Wilhelms-haveno leleidžiamas į vandenį naujas didžiulis vokiečių karo laivas — kreiseris, kuriam duodamas admjrolo von Tirpitz vardas.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

Kalbos ir darbai

Vokietijos imperiaizmas nejuokais išgaudino Angliją, Prancūziją ir Sovietų Rusiją. Užėmus Klaipėdą, Vakarų demokratijų vadai ėmė kalbėti, kad reikia sudaryti priešvokišką bloką kuris užkirstų kelią tolimesnei Hitlerio ekspansijai. I ta būrą įeitę Anglija, Prancūzija, Rusija ir Lenkija. Tai keturi didieji galiūnai. Iš mažesnių valstybių prisidėtu tos, kurioms grėšia Romos — Berlyno axis, būtent: Rumunija Pietuslavija, Turkija, Graikija ir Bulgarija. Tuo būdu iš viso susidarytų 9 valstybės, ir jei dar prie jų prisidėtu Siaurės Amerika, Hitleris toliau nedrįstų žengti nė žingsnio.

Planas teisingas ir gražus. Bet kas duos kietom demokratiškų diplomatų galvom proto? Jie pakalbėjo, laikraščiai parasė — ir vėl viskas liko po senovei. Sovietai pareikalavo, kad jiems Anglija su Prancūzija garantuotų pagalbą prieš Japoniją, kurios puolimų jie laukia. Lenkija pareikė prie plano nesidėsianti todėl, kad daugiau netikiuti Prancūzijos pažadams. Jų diplomatui sako: Dabar mums žadate savo paramą, o kai mes prie bloko prisidėsime, supyks Hitleris ir mus užpuls. Tada Daladier su Chamberlainu patars mums nusileisti, kaip perėitą rudenį Cekoslovakijai...

Lenkai turi tiesos. Pasirodo, ir po skaudžių Hitlerio pamokų diplomatai nieko nesugebėjo išmokyti ir nieko pamatyti. Jie posėdžiauja, rašo protestus ir notas, o Hitleris spiauja į visą tai, karčini iš jų pasijuokia ir žygiauja be šūvio skersai išilgai Europos.

Ultimatus Lenkijai?

Ultimatus Hitleris pamėgo. Ultimatus Austrijai, ultimatus Cekoslovakijai, ultimatus Lietuvai, ultimatus Rumunijai. Prijungęs Klaipėdą, panoro ir Dancigo su koridorium. Nepatinkantis žiniomis, buvęs nusistęs ultimatus ir Lenkijai, o prie Lenkijos sienų sutraukta daug kariuomenės. Tačiau lenkai nepabūgo Hitlerio grėšmų ir pareiškė nesvyruodami Dancigą, Koridorijų, Pamarį ir Sileziją ginėsi savo jėgomis nuo pasikėsintojų. Tačiau me koridoriuje ir Lenkijoje įvyko ellė patriotinio pobūdžio lenkiškų demonstracijų, nukreiptų prieš vokiečius. Vokiečiai, kaip galima spėti iš jų spaudos tono, to nesitikėjo iš lenkų ir dabar teisinasi Lenkijai ultimatumo nesiuutę ir jos neį Dancigo visai nemana pulti.

Vis labiau pasitvirtina tiesa, kad Hitleris tik ginklų žvangymu ir savo riksmu užkariauja neryžtingas, sulėpėjusias tautas. Tokios, aišku, nė nevertos savo laisvės kurios piršto nepajudina jai apginti. Vokiečių spauda juokėsi iš čekų, kurie atidavė Skodos ginklų sandėlius jiems. Bet kai tik sutinka rimtą grasipriešinimą, Hitleris nuleidžia toną. Gražią pamoką davė visiems Lenkija. Kol apšėjo užkariavimai be šūvio, vokiečiai žygiavo į priekį.

Vokietija pasirašė su tarti su Rumunija

Okupavę Cekoslovakija, vokiečiai savo godžias akis nukreipė į Rumuniją. Ėmė koncentruoti kariuomenę netoli sienos, o rumunams nusiantė ekonominio pobūdžio ultimatumą — kad rumunai atsakyty pramonės, o pasiūlyty tik prie žemės ūkio, kad pramonės gaminius pirktų tik iš vokiečių ir tik jiems savo žemės ūkio produktus parduotų, o žibalo prekyba būtų monopolizuota ir visiškai vokiečių žinioje. Tokios sąlygos paželdė padą Rumunijos nepriklausomybę, ir dėl to karalius Karolis, pasitaręs su ministerių kabinetu, vokiečių ultimatumą atmetė ir pas-

kelbė mobilizaciją, pašaukdamas kariuo menėn 500.000 atsarginių. Vokiečiai pablijojo naujo triukšmo, ir užginčijo, kad buvo tokį ultimatumą rumunams įteikę, pasistengdami su jais susitarti geruolu.

Tačiau išs ekonominis susitarimas yra tokio pobūdžio, kad, šiaip ar taip, jis vistiek paželdžia rumunų ekonominių nepriklausomybę. Vokiečiai tvirtą koją įkėlė į Rumuniją ir, aišku, dabar žengs toliau į pietryčius — Jaudųjų Jūrų ir Dardanelių link.

GOEBBELS ISVAZIAVO ZVEJOTI...

Vokietijos propagandos ministeris Goebbels išvažiavo į graikų sostinę Atenus. Buvo pasklidę gandų, kad Graikija dėsias prie antivokiško bloko, tad, matyt, vokiečių ministeris ir bus nuvažiavęs ją nuo to atkalbinti.

Dar 100 bombonešių Prancūzijai

Vokiečiai atidarė prancūzams akis, kurie tik dabar pradeda apsidairyti, kad permažai ginkluoti. Jau esame anksčiau rašę, kad jų vyriausybė yra pirksui 900 lėktuvų Siaurės Amerikoje. Šią savaitę užsakė dar 100 naujausio tipo bombonešių.

Siaurės Amerika yra tikra velnio kalvė. Ji ginklus parduoda visam pasauliui ir pati savo reikalams pakankamai jų turi. Nesenai pranešė laikraščiai, kad dabar pradės moderniškai ginkluoti beveik visas Pietų Amerikos valstybes, kurias parduos ne tik tankus su lėktuvais, bet net karo laivus.

Mussolini kalba

Sekmdienio rytą Mussolini pasakė kalbą, kurios buvo laukiama su nekantrumu. Bendrai paėmus, Mussolini kalba buvo gana saikinga. Pažymėjo, kad Romos — Berlyno axis yra nepajudinamai tvirta ir kad Italija turinti teritorinių reikalavimų Prancūzijai: Tunisas, Džibuti ir Suezo kanalas turis priklausyti italams. Pažymėtina, kad grāsimū Prancūzijos atžvilgiu Mussolini nevaratojo.

Vokiečių spauda vienbalsiai pažymi, kad Mussolinio teritorinius reikalavimus reičias parensias. Romos — Berlyno axis kovojanti nevien prieš komunistus, bet kovosianti ir prieš demokratijas. Amerikiečiai Mussolinį vadina Hitlerio pastumdėliu.

Daladier kalba

Trečiadienį Prancūzijos premjeras Daladier pasakė puikią kalbą, kuria atsakė į Mussolini nesenai pasakytą kalbą, reikalavimus ir italų šūkavimus prieš Prancūziją.

Daladier kalbėjo gana griežtai, pabrėždamas, kad Prancūzija yra pakankamai stipri savo teisėms ir imperijai apginti, ir kad klysta visi, kurie kitaip mano. Italijai Prancūzija neduosiant nė pėdos savo žemės ir neatsisakysianti nė mažiausios savo teisės. Prancūzija buvo ir liksianti laisvų žmonių tėvynė. Tik tada, kai išnyksta teisėgumas ir teisė, ima valdyti prievarta, jėga darosi neišvengiama. Prancūzija niekam nęgrānsanti. Ji nori gyventi taikai ir teisei. Tačiau kas pasiūlys Prancūzijai ginklų išpūsti tarptautines problemas, ji pasiūlyma priims, nes niekad ji nebuvo tokia galinga ir turtinga, kaip šiandien — sakė Daladier.

MEKSIKOS ŽIBALAS ITALIJON

Šią savaitę iš Meksikos išvežta Italijon 60.000 statinių žibalo. Italija rengiasi karui ir pripildė žibalo atjargas.

Vengrų-slovakų konfliktas

Vengrija puolė Slovakiją, kuri nesenai atsiskyrė Cekoslovakijos ir paskelbė savo nepriklausomybę. Vengrai manė silpnai ginkluotus slovakus sugniuždysia ir pavergsia. Tačiau po pirmų smūgių fronte slovakai su visu mirtimu pradėjo kautis su įsibrovėlais Vengrai ieškojo taikos Italijoje, tačiau Hitleris palaikio daugiau slovakus, nes nenori per didelio vengrų laimėjimo. Buvo laikinai sutartos paliaubos. Dabar ateina vėl nauji pranešimai, kad vengrai mobilizuoja daugiau kariuomenės ir rekvizuoja iš ūkininkų arklis, vežimus ir maistą. Slovakų atstovai buvo atvykę į Budapeštą tartis dėl taikos. Jie sugrįžo vėl į Bratislavą aptarti su savo vyriausybe vengrų sąlygas. Vengrai reikalauja, kad slovakai jiems atiduotų visa Tarchai upės slenį ir dar kitas sritis.

Vengrai užėmė Pakarpacių Ukrainą

Cekoslovakijai priklausiusi Pakarpacių Ukraina buvo pasiskelbusi nepriklausoma valstybė. Jos vyriausybės priešakyje atsistėjo kunigas Augusto Volosin. Deja, nedidelė naujoji valstybė, be to, menkai ginkluota, neatsilaikė prieš vengrų armiją ir vėl pateko vergijon. Ukrainai kovėsi didvyriškai, o matydam! neatsilaikysią, pasitraukė su visa vyriausybe į Rumuniją. Vengrai, užėmę Ukrainą, turi dabar bendrą sieną su Lenkija.

KROATAI PRAŠYS AUTONOMIJOS

Politinuose sluoksniuose kalbama, kad kroatai prašys Pietuslavijos vyriausybės suteikti jiems autonomiją. Tuo tikslu Pietuslavijos ministris primininkas Cvetkovičius vyksias atelnan čią savaitę į kroatų sostinę Zagrebą pas kroatų lyderį Vladko Mačeką tartis dėl autonomijos Kroacijai suteikimo. Aišku, kad ir čia veikia Hitlerio ranka, kuri vėliau paglemė tiek vieną tiek ir kita.

Didelis smūgis kinams

Kinų — japonų kare kinai rimčiau neatsilaiko užpuolikams ir palengva vis traukiasi labiau į krašto gilumą. Šią savaitę japonai užėmė Nauchang kuris yra svarbus geležinkelio mazgas Kiangsi provincijoje. Užėmę šį mazgą, japonai perkirto geležinkelį ir visą rytinę Kiniją atskyrė nuo ginklų fabriku kurie įrengti Hunan provincijoje — Cankaišeko bukė labai pasunkėjo Jis akubiai nusiantė į Maskva savo pusbroly prašyti rusų pagalbos. Kad rusai šiuo metu neis kinams talkon, dėl to abejoti visai netenka, nes jie bijo japonų puolimų ir viduje suirutės. Tuo būdu Kinija gali būti netrukus parblokuota Japonai jau džiūgiauja ir laukia greito karo pabaigos.

Argentinos — Bolivijos sienų sutartis

Buenos Aires pasirašytas 1925 metų Argentinos ir Bolivijos susitarimas, kuriu nustatomos sienos tarp šiu dviejų kraštų. Susitarimas susideda iš 12 punktų ir numato sudaryti mišrią komisiją, kuri susirinks Buenos Aires, ir galutinai išves sieną, griežtai atidalindama valstybių ribas.

PANAIKINTA SECRETARIA DA SEGURANCA

Federalinio interventoriaus aktu panaikinta Secretaria da Seguranca, jos pareigas atlieks Secretaria da Justica ir Negocios do Interior. Be to, tuo pačiu aktu vėl įvedamas policijos vadas kurio paskirtas Dr. Carneiro da Fontes.

LANKĖSI JAPONIJOS AMBASADORIUS

São Paulo lankėsi Japonijos ambasadorius Legue Kuwagima. Japonų Kolonija yra pavyzdingiausiai organizuota visų svetimųjų kolonijų. Savo žeme, čiais jų valdžios atstovai rūpinasi visu atsidėjimu.

DVI SIURPIOS LĒKTUVU NELAIMĖS

Sekmdienį dvi siurpios lėktuvų nelaimės ištiko civilinę brazilų aviaciją. São Paulo Marso laukuos žuvo pilotas ir sunkiai sužeistas palydovas, o Rio Claro užsimušė civilinis inžinierius ir viena mokytoja.

MIRĖ POETAS MILASIUS

Tontenaibėau, Prancūzijoje, kovo mėn. 2 d. mirė Oskaras Vladas Milasius, prancūziškai rašęs lietuvis poetas. Jis gimė istorinės Lietuvos ribose, Mogiliavo gubernijoje, Cerėjos dvare iš senos Lietuvos didikų giminės 1877 metų gegužės mėn. 28 d.

Susipratusiu lietuviu tapo tik per Didijį Karą. 1919 metais sausio mėn. dalyvavo Varsalyje taikos konferencijoje kaip Lietuvos delegacijos sekretorius. Vėliau buvo Lietuvos ministeris Prancūzijai. Šių metų kovo mėn. 1 d. pasitraukė į pensiją, o 2 d. mirė.

Rašė prancūziškai. Buvo vienas giliausių prancūzų poetų. Jo poemų dalis išversta ir į lietuvių kalbą.

MIRĖ PROF. VAILIONIS

Kaune mirė prof. Vaillonis, Gydytojas atrado, kad jis sirgo maliarija (drugiu). Lietuvoje tai labai retas atsitikimas. Dabar jau net Brazilijoje retai kas drugiu serga.

20 METU ŠAULIU SAJUNGAI

11 kovo Saulių Sąjunga šventė 20 metų gyvavimo sukaktines. Šaulių sąjungos kūrėjas buvo Vladas Putviniskas, lietuviškos orientacijos dvarininkas. Šauliai daug padėjo mūsų kariuomenei nepriklausomybės kovose ir dalyvavo Klaipėdos atvadavime. Pastaruoju metu tautininkai Saulių Sąjungą įjungė savo partiją, tuo susilpnindami jos reikšmę ir pasitikėjimą Lietuvos jaunuomenės tarpe.

ISLEIDO UZSIENIN 280 MILIJONU LITU

Pereitais metais užsienin išleista iš Lietuvos 280 milijonų litų. Tai yra 5% daugiau, negu 1937 metais. Daugiausia išleista už įvežamas prekes.

AMNESTAVO VISUS HITLERININKUS

Prezidento aktu iš Lietuvos kalėjamų paleisti paskutiniai hitlerininkai, sėdėję už 1935 metų rengtą pučą, ir įsiųti Vokietijon.

Juokų Skyrius

LAUKINIS ZMOGUS LAIKRASCIU NESKAITO

Toks posakio 1932 metais Lietuvos laimėjo 100 litų premiją. Po to jau visi galvoje, kad Lietuvoje tamsaus ir neapsviesto elemento ne su balana nerastum. Bet kiek lietuviško žodžio mėtosi neskaitomo ir kokia juoda tamsybė ir neusiurpatimas ant tautiškų pamatų keroja tenai net 21—mais nesu-klausomais metais, visi tik dabar pamatė kai Kaune buvo sudaryta nauja vyriausybė. Argi toks vienas ilgais piršlės mūsų redaktorėms nešvietė priešpriešą, kad opozicionieriai yra įgamos pršam norį Lietuvą parduoti, į valdžią atsiešt ir uodegą kitiems užliūt? Argi nešvietė? — Svetiel Ir dar kaip švietel? O va, kas ten dabar pasidarė ant tų opoziciojierių, atvežtų tiesiog iš akmenų skaldyklos, galvų ministerių cilindrias užmovė ir visą bandelrantų su viena vienos viero pamoka valdyti pavedė Likimo ironijai? O kodėl taip įvyko? O tadangi kadangi dar nevisi aiškiai tautišką mūsų Kolonijos spaudą Lietuvoje skaito ir kaip reikiant neapsišvietė. Tai dabar ir šviesk tu, žmogau neapšvietą elementą, jei jis pats nesisiviečial! O! sunki dalis šunelio kuris loja vis ton pusėn, iš kur nmeta plutelę...

HONORARO GAUS ABROZDA

Vienu lenkiškas katalikas, kuris yra drange ir vieno lietuviško mūsų Kolonijos laikrašt-paliko redaktorius, «Pasaulio Lietuvyje» rašo, kad ligi Seselėms atvyksiant nėra buvę katechizuoti lietuvių vaikai ir dėl to jie išvaikėčioje į svetimatūčių bažnyčias.

Juokų skyriaus vedėjas vieną tokį mūsų kunigų nekatechizuotą vaiką irgi pažįsta. Jis, tiesą sakant, jau apypil-

kis, tad beveik nebėra vilties, kad kada nors subręstų, anot tos pasakos: kuprotą tik grabas ištaisys. Bet šaukevičius padarė aiškia korektūros klaidą: į lenkų bažnyčią mūsų vaikas šjo ne ka techizacijos, o vindaus. Tai didelis skirtumas, nes vindaus imti gali paslenk-ka, žyda, popa ar bambiža ir nuo to dar aklesnis patriotas daratsi, ką jrodo abi akis visiems duriantys pavyzdžiai O dėl tos katechizacijos tai klebonėlis, kaip mūsų bendradarbis suoste, jau užsakęs pereių metų ir fotografiją, kurią žadas p. korespondentui įteikti per DULR-ą, nesgi visi žino, kaip neatsargu bet ką suoti jam tiesiai į rankas: padavęs tiek tematai, kiek savas ausis. Tikėkim, kad p. redaktorius iš savo pušes irgi neapsikiavins ir atsitys visą ponišką šlėktų svodbę — su juodos antinos kokardom, lampasate, akseeban-tais, federatkom ir šoblam prie šono.

KIEKVEINA VĖZE AKES IS OZON PAKALE

«Pasaulio Lietuvis», išėjęs vasario mėn. 28 d., rašo, kad mūsų Seselės Villa Zelinioj mokykla ketina atidaryti nuo vasario 1 d. Sitokios kalendorinės gudrybės primena žemaitišką patarlę: Visų vėžų akys užpakaly. Jei bandedrantiū būtų ta mokykla, būtų buve, maž daug, taip parašyta: Nuo šių metų vasario mėn. 1 d. atidaryta nauja mokykla Villa Zelinioj, kuri gražiai veikia Sąjungos globoj jau dešimti metai. «Inspektoriūs» mokyklą lanko kasdien dukart per metus. Yra 10 komplekų dviejuose skyriuose ir dirba 14 mokytojų be tužno, kurie labai gražiai sutaria, tik kunigai dėl tikybos kursto...

Tai vis stiliaus gudrybės, kaip iš balos padaryti dvarą.

**JAU LAIKAS ANTNAUJINTI
PRENUMERATA
1939 METAMS.**

Dna. NELLA

CABELLEIREIRA
CORTES, ONDULA
ÇOES PERMANENTES,
PENTEADOS,
MIS-EN-PLIS

RUA 8, NR. 25 VILLA ZELINA.

O VILNIAUS
NĖPAMIRŠK, LIETUVI

CHIROMANTE

MME. SEDEFA
Turėdama mokslo ir daugelio metų patyrinio šioje srityje, siūlo savo patarnavimą. Neturite pasisekimų ir esate nelaimingas savo šeimuoje arba komercijoje? Turite kokių nepasisekimų kurie jums kelia rūpesčių? Norite sugražinti savo draugystėn asmeninį, kuris nuo jūsų atsiskyres? Norite pašalinti bet kokią blogybę? Norite turėti geros kloties darbą? Turite kokių klūdčių vedybose? Yra kitokių nenugalimų klūdčių? Negaišdami kreipkitės į MME. SEDEFA, kuri suteiks gerų patarimų Patarimas sąžiningas, garantuotas ir greitas. Rua Lavapės, 262, bondės ir omnibusai prie durų. Priėmimo valandos kasdieną nuo 8 ryto iki 20 valandos. Sekmadieniais taip pat.

Aplankykite kad įsitikintumėte Konsultas 58000

Paieškojimas

ANTANAS MATEIKA ir SIMAS CIZAUSKAS, kuris anksčiau gyveno São Paulo, Rua da Mocca, 431-A Restaurante «Patria».

Kas žino ieškomių gyvenamosios vietos adresus arba jų likimą malonėkite pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo šiuo adresu: Consulado da Lithuania, São Paulo, Rua Aureliano Coutinho, 88.

Ieškomas STASYS MARTINONIS, gyvenęs Plėštakos dvare, Balminkų valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Jis į Braziliją atvyko 1919 metais.

Kas žino Stasio Martinonio gyvenamosios vietos adresą arba jo likimą (yra žinlu, kad jis yra miręs), Konsulatas prašo pranešti šiuo adresu: Consulado da Lithuania, Rua Aureliano Coutinho, 88, São Paulo.

Ieškomas ANTANAS MANDEIKA, gyvenęs São Paulo, Rua Newton Prado, 114. Jo žmona apie ieškomąjį neturi jokios žinios jau nuo 1935 m.

Kas žino ieškomojo gyvenamosios vietos adresą arba jo likimą prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo šiuo adresu: Rua Aureliano Coutinho, 88, São Paulo.

FOTO SCHMIDT
Atlieka įvairiausius foto srities darbus. Vyksta į namus. Senų paveikslų atnaujini-mas. Paveikslų didinimas. Vestuvių nuotraukos prie šv. Antano altoriaus.
RUA SILVA TELLES, 5
(netoli šv. Antano bažnyčios)

Vaistinė Don Bosco

Savininkas Juozas Lukoševičius

Didelis pasirinkimas įvairių rūšių vaistų — vietinės gamybos ir užsieninių. Taip pat yra parfumaria. Kainos minimalios. Lietuviams daroma nuolaidai!

Rua Bom Pastor, 18 Ypiranga

Tel.: 3-0100

Dr. S. Meitín

DIPLOMUOTAS VOHJETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 v. v. Kalbama lietuviškai. RUA BARÃO ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9 Tel. 4-0715.

Dr. Adolpho Taubkîn

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto] Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai. Raštinė: Rua Direita Nr. 36, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-4214.

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose—astrus ir kroniškias.] SIFILIS Priėmimas nuo 9—12 ir nuo 3—7. Sekmadieniais 10—12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218. Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447 (senas nr. 103) Tel. 4-5576 SĂO PAULO

Lietuvių Jaunime,

Dėvėkit gražiai pasiūtus rūbus. Siuvami sulig naujausių madų vyriški ir moteriški kostiumai ir paltai. Darbas garantuotas. Darbas atliekamas neblogiau kaip S. Paulo centre, bet daug pigiau. Už vyriškų kostiumus nuo 100 ligi 150\$000.

Už moteriškus nuo 40\$000 ligi 75\$000

PAULO AMBRAZEVIČIUS

RUA CICLAMES nr. 52 Villa Bella.

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO ŠUKTOS

Gera žinoma visiems lietuviams

RUA DA CONCEIÇÃO 79-A,

Fone: 4-1940 (prie pat stoties Luz) — darė naują skyrių — antrą siuvyklą, Braz- rajuon, prie stotių Norte ir Braz.

Rua Dr. Almeida Lima, 19

Dr. Borís Chipiakoff

RUA YPIRANGA, 193
2 andr. ap. 4. (kampas Santa Efigenia), Tel. 4-0316

Vidujinės, nervų ir proto ligos. SPECIJALI VENERINIŲ LIGŲ LIGONIAMS CLINICA. Gonoreja išgydoma per 10-15 dienu KONSULTORIA ATIDARA IKI 9 VALANDU VAKARO.

Dr. A. Candia ir M. Cogano
LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų. RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas. Priėmimo valandos nuo 9—12 ir 3—7. Sekmadieniais 10—12

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

Lietuvi Katalike, atlik savo pareigą: eik išpažinties bent kartą i metus ir apie Velykas imk švenčiausią Sakramenta!

MOKINIŲ TĖVŲ IR REMĖJŲ SUSIRINKIMAS

Svento Juozapo vardo lietuvių mokyklos Villa Zelinoje vadovybė yra nusistatiusi vieną kartą per mėnesį šaukti mokinių tėvų susirinkimą aptarti mokyklos ūkio bei mokinių auklėjimo reikalams. Labai gerai yra žinoma, kad auklėjimas bus sėkmingas tuomet, kai sutartinai dirbs mokykla ir šeima. O sutartimi šeimai ir mokykla kaip tik duoda progos šaukiami mokinių tėvų susirinkimai. Tėvų pareiga yra šiuose susirinkimuose lankytis ir pasiteirauti apie savo vaikų mokymąsi bei elgesį mokykloje bei už mokyklos. Vaikai, jausdami, kad jų jaus yra nuolat atkreiptos tėvų akys namuose, o mokytojų — mokyklose, ir žinodami, kad tėvai ir mokytojai sutartinai veikia, stengsis tiek mokykloje tiek kitur gražiai elgtis. Todėl tėvai be svarbios priežasties neturėtų praleidinėti šauktamų susirinkimų.

Prašomi susirinkimuose dalyvauti ir mokyklos remėjai, kurie savo aukomis padeda mokyklai išlaikyti. Visos kitos mokyklos yra išlaikomos iš Lietuvos gaunamais pinigais. Šioji gi patirtimi išlaikyti, remiama visų susipratusių lietuvių. Vienkartinės paramos neužtenka. Reikia turėti nuolatinius remėjus, kad kiekviena mėsė būtų galima suvesti balansus. Juo daugiau bus remėjų tuo lengviau bus mokyklai verstis. Tiek mokinių tėvų, tiek mokyklos remėjų pareiga daugiau surasti nuolatinių remėjų, kurie nuolatytų auką sumo kėtų kas mėnuo.

SAUNUS JAUNIMO SUSIRINKIMAS

Kovo mėn. 26 d. buvo sušauktas L. K. Bendruomenės Jaunimo sekcijos susirinkimas švento Juozapo mokyklos Villa Zelinoje, kurį pradėjo pritaikinta kalba sekcijos pirmininkas Kazys Jurgelevičius. Prezidiume buvo P. Rutkauskas ir Valiukevičiūtė.

Parduodamas kampinis sklypas

ANT ALTO DA MOOCA, NETOLI BONDĖS. K R E I P T I S:
RUA CANINDĖ 539.

DARŽAI ISSIMOKĖTINAI

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil, C.A.C.I. skirsto ir parduoda už mažą išmokėjimo mokėstį didelį daržą — chacaras — kur yra tokstantiniai šių medžių: Pereiras, Videiras, Abacateiras, Jaboticabeiras,

Laranjeiras ir daugel kitų vaismedžių. Išsimokėtinai parduodamas geras namas ir kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru malkų mišku, kurį galima parduoti po 500 reisų metrą. Traukiniai iš stoties Norte: 7,54, 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14,30.

Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-7549, S. Paulo. Sekmadieniais: teirauti prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas ANTONIO KIRSTEN.

ri pamatyti išpūdingą dramą, smūgiai pasilinksminyti ir paremti mokyklą, tas vyksta balandžio 22 d. vakarais.

GRAZUS VYCIU KONCERTAS

Pereitą sekmadienį Moks lietuvių mokykloje L. K. J. S. B. «Vyčiai» surengė dieninį koncertą lietuviškai visuomenei veltui. Koncerto programa buvo labai įvairi ir plati. Buvo choro dainos, solo ir duetai, be to, komedija publikai palinkėjimui, Zmonių prisirinko pilnutėlė mokyklos salė. Šį koncertą «Vyčiai» rengė padėkoti visiems, kurie yra padėję jiems įsigyti pianą. Buvo išpildyta net 13 atskirų dalykų. Visi gerėjosi choro didele pažanga, gražiu ir švelniu dainavimu ir jam gausiai plojo. Buvo pasakyta chorui ir linkėjimų.

Vyriausias šio koncerto kaltininkas yra Gerb. Mokytojas Feliksas Girdauskas.

«Vyčių» choras balandžio mėn. 12 d. dainuos iš radio «Excelsior».

SVĖCIAS IS BOLIVIJOS

Trečiądienį į São Paulo atvyko buv. Argentinos lietuvių Kolonijos Kapelionas Gerb. Kun. Juozas Janilionis Apistotojo pas tėvus Saleziečius, Bom Retire. Aplankė São Paulo Kariją, vizitavo Konsulą ir apžiūrinėję miestą su Svečių reportažą įdėsime kitame numeryje.

PABĖGO SU PINIGAIS IR DANTIMIS

Mūsų tautietis Alfonso Balys, žinomas Kolonijoje muzikantas, gyvenantis rua Solon 60 nr., nuėjo pas dantistą Braz Gianini sutvarkyti gendančių dantų. Su dantistu sulugo 400 milreisų ir pinigų sumokėjo iškalno. Paėmęs gražią sumą, dantistas dingo. Tada Balys pasiskundė policijai, kuri italų sučiupo ir privertė mūsų tautiečių sutartą patarnavimą atlikti.

SPORTO KRONIKA

STALO TENISAS

L. K. Bendruomenės Jaunimo sekcijos sportininkai antrą kartą žaidė stalo teniso rungtynes su Flór da Villa Zelina klubu, kuris yra stipriausias tame rajone. Pirmą kartą mūsų šaliai buvo laimėję, tačiau šį kartą laimė nusišypsojo floriečiams. Mūsų šaliai laimėjo tik poriniam lošime.

Tenka pastebėti, kad šį kartą buvo permaža ryžtumo ir perdaug pasitikėjimo akla laime. Be to, reikia pašalinti ir ydą mušti į tinklę ir pro kraštus.

Poriniam žaidime surinko taškų: Biliūnas—54, Auseika 26. Rezultatas: 80 x 63. Paskirų partijų rezultatai: I-o: 189 x 290, II-ji 149 x 150, III-ji 95 x 100. Taškų sukorė: Biliūnas—77, Auseika—40, Aleksas—28, Antanas—24 ir Vytautas—20.

Lietuvių Dėmesiui

Siuvykla «RUBAS»

Siuvami rūbai sulg naujausių madų, darbas atliekamas diplomuoto ir su didele praktika siuvejo. Darbą atlieku sąžiningai ir už jį atsakau. Didele pasitinkimas ivairiausių medžiagų. Galima kreiptis iki 9 val. vakaro ir sekmdieniais. Atsiekiamasis siuvėjas

Jonas Čizinauskas

67 AVENIDA ZELINA 67.

Pamaldos

Sį šeštadienį, balandžio m. 1 d. Villa Zelinoje lietuvių bažnyčioje 7 val. vakaro bus einamosios stacijos. Po stacijų pamokslas ir palaikininimas Svečių Sakramento.

Sį sekmadienį, balandžio m. 2 d. Pamaldos bus:

VILLA ZELINOJ

8 val. ryto mokyklų mokiniams

11 val. prieš sumą pašventinimas verbų ir procesija.

5 val. vakaro stacijos, pamokslas ir palaikininimas.

Sv. Antano do Pary bažnyčioje suma 11 val.

VILLA ANASTAZIJOS lietuviams pamaldos 8½ val. ryto.

DIDZIAJA SAVAITĖ

Villa Zelinoje trečiądienio vakarą pusiau aštuntą val. vakaro pamokslas ir klausoma išpažinėčių.

Didijį ketvirtadienį pamaldų pradžia 9 val. ryto.

Didijį penktadienį — 8 val. ryto. Didijį šeštadienį vandens šventinimas 7 val. ryto.

Mišparai bus 9 val. vakaro. Išpažinties bus klausoma nuo 8 val. vakaro per visą naktį.

Velykų rytą rezurekcija ir procesija 6 val. ryto. Taip pat dar Sventos Mišios ir 11 val.

Pirmą dieną Velykų visais reikalais į Kolonijos Kapelionus prašoma kreiptis ligi 2 val. popiet.

SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA IR REGISTRACIJA

Priruošia visus dokumentus įstojančioms komersantams į Junta Comercial. Išrūpina svetimšaliams legalizacijos dokumentą, privalomą pateikti į Junta Comercial. Rašomi įvairūs prašymai. Priimama dokumentacija išversti. Išrūpina Carteira de Identificação. Už darbą ima sąžiningą atlyginimą. Vsi kreipkitės visais minėtais reikalais į AGENCIA RALICKAS,

Rua dos Gusmões, 324

(netoli Gabinete de Investigações).

SV
Iš K...
ja pasiū...
kuris bū...
Tame pal...
da. Lent...
Lietuvai...
sių su Ti...
būsianti...
Taig...
— lenku...
— lietuvi...
kartą Zal...
sime.
LIE...
Trė...
duotas v...
vy pakla...
va dabar...
pavimų...
mano dė...
tuva pa...
bloką ne...
su visais...
pirminiu...
del Liet...
kad ji re...
jos santa...
Lie...
pastaria...
inires m...
nių reik...
su Sven...
byla jau...
dar viet...
tempo p...
pu kok...
tarpu, k...
tiški kr...
savitę...
molyng...
Tatai d...
ministr...
rėję, ku...
vės spe...
baigtų...
Nenuost...
lų miš...
kiamis l...
pralaim...
LIETU...
Pė...
prašė...
įsteigir...
plų ir...
To pat...
tinis Lj...
— kūr...
PI...
T...
jvyko...
I Verat...
mentar...
rankas...
Prancū...
tams...
dabarti...
Iš tikr...
balsus